
Planetary Health Report Card (Tıp Fakültesi): *Ege Üniversitesi*

2023-2024 Yazar Takımı:

- Öğrenciler: Ahmet Yusuf Yaran, Aytaj Damirchiyeva, Begüm Uyguç, Cansu Levent, Merve Erdoğan, Taylan Ceylan, Yusuf Yıldız.

- Fakülte mentörü: Prof. Dr. Isabel Raika Durusoy Onmuş

- *Birincil İletişim kurulacak kişi: Taylan Ceylan

taylanceylan12@gmail.com

Sonuçların Özeti

Genel	C
Müfredat	C
<ul style="list-style-type: none"> Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı, gezegensel sağlık açısından ilgili bileşenleri neredeyse tüm dönemlerde birçok derste ayrı ayrı işlemektedir. Fakat iklim değişikliği ve insan sağlığına etkileri üzerine doğrudan konuya bütüncül yaklaşan, derinlemesine işleyen bir ders mevcut değildir. Öneriler : İklim değişikliği özelinde müfredata eklemeler yapılabilir. Bunun yanında müfredata sosyal reçete uygulamasının çevre üzerindeki olumlu etkileri ve sürdürülebilir sağlık hizmeti hakkındaki içerikleri dahil edebilir.	
Disiplinler Arası Araştırma	C
<ul style="list-style-type: none"> Hem Ege Üniversitesi hem de tıp fakültesi gezegensel sağlığı merkeze alan birçok konferansa veya webinara ev sahipliği yapmıştır. Öneriler: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi ulusal ya da uluslararası bir gezegen sağlık veya SSE organizasyonun üyesi olabilir.	
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk	B -
<ul style="list-style-type: none"> Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi gezegensel sağlık ile ilgili halka açık kurs, konferans düzenleyerek savunuculuk faaliyetlerinin önemli bir kısmını yerine getirmiştir. Öneriler: Yine de geliştirilmesi gereken noktalar vardır. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, daha fazla gezegensel sağlıkla ilgilenen sivil toplum örgütüyle işbirliği yapabilir. Bunun yanında hastalara ve öğrencilere iklim değişikliğine ve gezegensel sağlık sorunlarına dikkat çeken daha fazla materyal sunabilir.	
Öğrenci Girişimlerine Destek	D
<ul style="list-style-type: none"> Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde doğrudan gezegensel sağlıkla ilgilenen bir tıp öğrenci topluluğu olmamakla birlikte mevcuttaki diğer tıp öğrencileri topluluklarının konuyla alakalı girişimlerine destek olunmaktadır. Öneriler: Gezegensel sağlık hakkındaki öğrenci liderliğindeki girişimlere daha iyi destek olabilmek ve öğrencileri teşvik etmek için konuya spesifik olarak ilgili araştırmacıları, projeleri öğrencilerle buluşturan bir web sitesi yapılabilir.	
Kampüs'ün Sürdürülebilirliği	D
<ul style="list-style-type: none"> Ege Üniversitesi, geçmiş yıllarda dahil olduğu GreenMetric platformunda 2023 sonuçlarına göre "Dünyanın En Yeşil 100 Üniversitesi" arasına girmeyi başararak daha sürdürülebilir bir üniversite olma yolunda oldukça önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Öneriler: Kampüsün sürdürülebilirliği konusunda geliştirilecek çok şey var. Özellikle ulaşım, yeşil alan, atık yönetimi ve inşaat alanlarında halihazırda birçok ilerleme mevcuttur ancak tıp fakültesi hastanesini bütüncül olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye odaklanmanızı ve bu faaliyetler için gerekli kısa-orta-uzun vadeli planları içeren sürdürülebilirlik yönergeleri geliştirilebilir. Mevcutsa halka açık bir şekilde yayınlanabilir.	

Amaç Bildirisi

Gezegensel Sağlık , İnsan Sağlığıdır.

Planetary Health Alliance , gezegensel sağlığı “İnsanların sorumlu olduğu dünya'nın doğal sistemlerindeki bozulmalarının , insan sağlığı ve dünya üzerindeki tüm canlılar ve yaşamları üzerindeki etkilerini analiz etmeye ve ele almaya odaklanan çözüm odaklı, disiplinler arası bir alan ve sosyal hareket” olarak tanımlıyor. Bu özellikle geniş bir tanımdır ve su kıtlığı, değişen gıda sistemleri, kentleşme, biyolojik çeşitlilikteki değişimler, doğal afetler, iklim değişikliği, değişen arazi kullanımı ve arazi örtüsü, değişen biyo-jeo-kimyasal akışlar ve küresel kirlilik dahil olmak üzere çevre sağlığını etkileyebilen birçok yönü kapsamayı amaçlamaktadır. İnsanlığın sağlığı çevremize bağlıdır ve çevremiz hızla ve yıkıcı bir biçimde değişmektedir. Dünya Sağlık Örgütü iklim değişikliğini “21. yüzyılda küresel sağlığa yönelik en büyük tehdit” olarak adlandırsa da, birçok tıp fakültesinin kurumsal öncelikleri, insan sağlığına yönelik bu tehlikenin aciliyetini yansıtmamaktadır.

Geleceğin sağlık profesyonelleri olarak, insan kaynaklı çevresel değişikliklerin hastalarımızın sağlığı üzerindeki etkilerini ele almaya hazır olmalıyız. Bu hazırlık tıp eğitimimizi veren kurumların elindedir. Tıp öğrencilerini iklim değişikliği ve diğer insan kaynaklı çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileri konusunda eğitmekten, sağlık etkilerini ve çözümlerini daha iyi anlamak için araştırmalar yapmaktan, ilgili öğrenci girişimlerini desteklemekten, mümkün olduğunca sürdürülebilir uygulamaları benimsemekten, çevresel tehditlerden en çok etkilenen çevredeki topluluklarla ilişki kurmaktan kurumlarımızı sorumlu tutmamız zorunludur. İklim değişikliği ve çevresel tehditler savunmasız nüfusları orantısız bir şekilde etkilediğinden (örneğin, beyaz olmayan topluluklar, sağlık tehditlerine duyarlı yaşlı yetişkinler ve kaynaklar yönünden fakir ortamlardaki bireyler), bu konular doğası gereği eşitlik ve adalet sorunlarıdır.

Tıp fakülteleri arasında gezegen sağlığı bilincini ve sorumluluğu artırmak amacıyla, tıp öğrencilerinin uluslararası düzeyde kullanabilecekleri ve kendi kurumlarına yıllık bazda not vermek ve bunları karşılaştırmak için kullanabilecekleri bir Gezegen Sağlığı Karnesi oluşturduk. Tıp öğrencileri tarafından yönlendirilen bu girişim, tıp fakültelerini ulusal ve uluslararası olarak beş ana kategori alanında ayrı ölçekler temelinde karşılaştırmayı amaçlamaktadır: 1) gezegensel sağlık müfredatı, 2) sağlık ve çevrede interdisipliner araştırma, 3) öğrenci gezegen sağlığı girişimleri için fakülte desteği ve 4) çevresel sağlık etkilerine odaklanan toplumsal hizmet çalışmaları 5) tıp fakültesi kampüsünün sürdürülebilirliğidir.

Tanımlar ve Diğer Hususlar

- **Gezegensel Sağlık:** "Planetary Health Alliance " tarafından "insan uygarlığının sağlığı ve bağlı olduğu doğal sistemlerin durumu" olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, iklim değişikliği, azalan biyoçeşitlilik, ekilebilir arazi ve tatlı su kıtlığı ve kirlilik gibi konuların tümü gezegensel sağlık alanına girer. Hem gezegensel sağlık hem de geleneksel "çevre sağlığı", aşırı sıcaklıklar, kimyasallar, vektör kaynaklı hastalıklar vb. dahil olmak üzere insan sağlığı ile dış çevre arasındaki ilişkiyi inceler. Gezegensel sağlık, doğal sistemlerin insan kaynaklı bozulmalarıyla ilişkili potansiyel sağlık zararlarıyla açıkça ilgilenir. Bu sebeple, gezegensel sağlığın insan sağlığı odağı, bu alanı tıp fakültesi eğitimi bağlamına iyi uyarlanmış hale getirir. Bu karne boyunca, bu denli geniş konu yelpazesine atıfta bulunmak için gezegensel sağlık terimini kullanıyoruz, ancak ölçeklerin karşılanması için kaynakların açıkça "gezegensel sağlık" terimini içermesi gerekmiyor.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti:** Academy of Royal Colleges tarafından tanımlandığı gibi, sürdürülebilir sağlık hizmeti, sağlık hizmeti ortamlarındaki ekonomik, çevresel ve sosyal kısıtlamaları ve talepleri dengeleyerek gelecek nesiller için kaliteli bakımı temin etme becerisini sağlamayı içerir. Sürdürülebilir bir sağlık sistemi, nüfusun sağlığını korur, hastalık yükünü azaltır ve sağlık hizmetlerinin kullanımını en aza indirir.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE):** Mevcut ve gelecekteki sağlık profesyonellerini, sağlık profesyoneli eğitimi yoluyla çevresel olarak sürdürülebilir hizmetler sunmak için bilgi, tutum, beceri ve kapasite ile donatma süreci olarak tanımlanır ve böylece sağlık hizmetlerinin devasa çevresel etkisini azaltmak için çalışır. Gezegensel Sağlık Eğitimi, bu eğitimin kendi başına bir hedef olmaktan ziyade bu eğitimin tamamlayıcı bir parçasıdır. Bunun nedeni Gezegensel Sağlık bilgisinin gerekliliği , sürdürülebilirlik sağlık hizmetlerinin gerekliliğini tam olarak anlayabilmeye ve bunun yanında sağlığı tam olarak korumak ve geliştirmek için gereken daha geniş bilginin bir parçası olmaya bağlı olmasıdır. Özetle, SSE aşağıdaki Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Merkezi'nin üç öncelikli öğrenme hedefi kapsamındadır ve Gezegensel Sağlık Eğitimi ilk öğrenme hedefinde yer alır ve 2. ve 3. öğrenme çıktılarını ulaşmak için temel bir gerekliliktir:
  1. Çevre ve insan sağlığının farklı düzeylerde nasıl etkileştiğini tanımlayın.
  2. Sağlık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmek için gereken bilgi ve becerileri açıklayın.
  3. Bir hekimin sağlığı koruma ve geliştirme görevinin, insan sağlığının yerel ve küresel çevreye bağımlılığıyla nasıl şekillendiğini tartışın.
- **Tıp Fakültesi ve Kurum:** Karnede "tıp fakültesi" belirtildiğinde, bu yalnızca Tıp Fakültesi tarafından sunulan müfredat ve kaynakları ifade eder ve üniversitenin diğer bölümlerinden (örneğin lisans bölümleri (ABD), diğer ilgili bölümler (örneğin Halk Sağlığı, Nüfus Sağlığı bölümleri) Buna karşılık karnede "kurum" belirtildiğinde üniversiteyi daha geniş anlamda kastediyoruz. Tıp öğrencileri tarafından uygun bir şekilde erişilebilen herhangi bir kaynak, kaynağın kurum içinde nereden geldiğine bakılmaksızın veya özellikle tıp öğrencilerine yönelik olup olmadığına bakılmaksızın bu ölçüğü karşılayabilir.

- **Çevresel geçmiş(Müfredat Bölümünde ölçek#19):** Bu, sağlık görevlilerine hastaların maruziyetlerini ve çevresel risk faktörlerini ortaya çıkaran tıbbi karşılaşmalar sırasında sormaları öğretilen bir dizi sorudur. Tarihsel olarak, bu, pestisitler, asbest ve kurşun gibi maruziyetlerin dikkate alınmasını içermiştir, ancak iklim değişikliğinin şekillendirdiği modern çağda, orman yangını dumanına maruz kalma, hava kirliliği ve sel sonrası küf gibi şeyleri içerecek şekilde genişletilebilir. Temel bileşenler arasında yaşam boyu ikamet yeri, mesleki geçmiş, yiyecek ve su kaynakları (örneğin endüstriyel besleme operasyonlarından elde edilen et, kirliliğe maruz düzenli balıkçılık, temiz içme suyuna erişim) ve hava kirliliğine maruz kalma yer alır.
- **Seçmeli Ders :** "Seçmeli" kelimesi, bir tıp öğrencisinin katılmayı seçebileceği ancak çekirdek müfredatta zorunluluk olmayan isteğe bağlı bir ders veya ders serisini ifade eder. Genel olarak, bu seçmeli dersler klinik öncesi müfredatta yer alır ancak okula göre değişir.
- **Staj:** Bu, ABD'de tıp öğrencilerinin bulunduğu departmanlara atıfta bulunmak için kullanılan bir terimdir, örn. Pediatri, Genel tıp, Psikiyatri. Birleşik Krallık'ta bunlara rotasyonlar veya yerleştirmeler denir.
- **Diğer hususlar:** Tıp fakültenizde iki farklı müfredata sahip birden fazla "yol" varsa (örneğin, Harvard Tıp Fakültesi'nde bir Pathways ve HST müfredat alanı vardır), her alan için bir karne doldurmayı veya yalnızca bir karne ve puanların farklı olduğu durumlarda her bir alan tarafından alınan puanların ortalamasını alın (örnek olarak 2021 Harvard ve Oxford karnelerine bakın).

Gezegensel Sağlık Müfredatı

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ilgili gezegensel sağlık konularının tıp fakültesi müfredatına entegrasyonunu değerlendirir. Bugünün tıp öğrencileri, iklim ve diğer çevresel değişikliklerin sağlık üzerindeki etkileriyle mücadelede ön saflarda yer alacak. Bu nedenle, tıp öğrencilerinin bu değişikliklerin sağlık üzerindeki etkilerini bilecek ve gezegen sağlığı konularını ve ilkelerini daha geniş bir şekilde anlayacak şekilde eğitilmeleri çok önemlidir. Vektör kaynaklı hastalıkların değişen coğrafyası, hava kirliliğinin sağlık sonuçları, çevresel sağlık eşitsizlikleri ve afet müdahale ilkeleri gibi konular her tıp fakültesinin çekirdek müfredatının bir parçası olmalıdır.

Müfredat: Genel

1. <u>Tıp fakülteniz</u> geçtiğimiz yılda öğrencilerine Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegensel Sağlık ile ilgili seçmeli dersler (öğrenci tarafından seçilen modüller) sundu mu?	
3	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan birden fazla seçmeli dersler sundu.
2	Evet, tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi//Gezegensel Sağlık olan bir seçmeli ders sundu.
1	Tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan herhangi bir seçmeli ders sunmadı. Ancak içeriğinde gezegensel sağlık dersi olan bir ya da daha fazla seçmeli ders sundu.
0	Hayır, tıp fakültesi gezegensel sağlık temalı ya da içeriğinde gezegensel sağlık/ Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi konusu içeren herhangi bir seçmeli ders sunmadı.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, öğrencilere sunulan "Özel Çalışma Modülü" seçmeli dersleri kapsamında dönem 2 ve 3. sınıfların erişiminin bulunduğu "Ekolojik Yaşam" (2023-ÖÇM-67) isimli 8 haftalık bir ders bulunmaktadır. Dersin amacı ve içeriği ilgili Öğrenim Kaynakları Merkezi dokümanında şu şekilde tanımlanmaktadır: "Üzerinde yaşadığımız dünyanın hızla kirlendiğini ve dönüşü olmayan bir yola girdiğini fark ederek, neler yapabiliriz, kimler neler yapıyor bunları öğrenmek, öğrenciler arasında anket yaparak değerlendirme yapmak, onların farkındalığını arttırmak ve bu konuyla ilgili görsel sunumlar, spotlar hazırlamak."

Müfredat: İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerine Etkileri

2. <u>Tıp fakültesi müfredatınız</u> aşırı sıcak, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.

0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı aşırı sıcak,sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi 1.sınıf öğrencilerine Evre 1 Blok 1’de bulunan Halk Sağlığı Anabilim Dalı tarafından verilen “11HST03” kodlu “Toplumun Sağlığını Etkileyen Çevresel Etmenler” dersinde slaytın bir kısmında değinilmiştir.</i></p>	

3. Tıp fakültesi müfredatınız aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve/veya sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini 1 sınıf müfredatında bulunan halk sağlığı dersleri olan”21HST01: Çevre ve sağlık”,”21HST03: Hava kalitesi”, “22HSU02: Toplumun Beslenmesi ve Beslenmenin Değerlendirilmesi” derslerinde işlemiştir.</i> <i>Aynı zamanda 6. Sınıf halk sağlığı dersi olan”Çevre Sağlığı Sorunlarının Genel Özellikleri ” ve “Türkiye’de Çevre Sağlığı “derslerinde işlenmiştir</i></p>	

4. Tıp Fakültesi müfredatınız iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisine “21HST04” kodlu halk sağlığı dersinden “Sağlığın Geliştirilmesi ve Yaşam Tarzının Sağlığa Etkisi“ slaytında bir sayfada söz edilmiştir.</i> <i>Ayrıca 4. sınıfta işlenen “53DSU01” kodlu “Salgın Kontrolü” dersinde iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisine kısaca değinilmiştir.</i></p>	

5. Tıp fakültesi müfredatınız iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.

1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerine 1 sınıf evre 1 blok1 de halk sağlığı dersi olan “Toplumun Sağlığını Etkileyen Çevresel Etmenler” dersinde ve evre2 blok1 deki halk sağlığı dersleri olan “Çevre Sağlığı “ ve “Hava Kalitesi”derslerinde değinilmiştir.</i></p> <p><i>Ayrıca 4.sınıf Göğüs Hastalıkları derslerinden birçoğunda da hava kalitesinin öneminden bir çok yerde bahsedilmiştir.</i></p>	

6. Tıp fakültesi müfredatınız, artan sıcaklıklar da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sistem sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi artan sıcaklıklar da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sistem sağlığı üzerindeki etkilerini 4. Sınıf kardiyopulmoner enfeksiyon stajında bulunan “kardiyovasküler hastalıklardan korunma” dersinde iklimin ve hava kalitesinin hastalık tetikleyicisi olduğuna değinilmiş ve ayrıca 6 sınıf halk sağlığı modülü olan “çevre sağlığı sorunlarının genel özellikleri” dersi gibi birçok derste direkt olmasa da iklimin kardiyovasküler de dahil olmak üzere birçok sistem üzerinde önemli bir yere sahip olduğuna değinilmiştir.</i></p>	

7. Tıp fakültesi müfredatınız, çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi çevresel bozulma ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerini bazı derslerde ruh sağlığını etkileyen birçok etmeden birinin de çevre ,hava durumu gibi durumlar olduğunu söylese de iklim değişikliğinin nöropiskolojik etkilerine değinilmemiştir.</i></p>	

8. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir..

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatında; sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkilere “11HST01: Sağlıkın Bireysel Belirleyenleri “ ve “21HST04: Sağlıkın Geliştirilmesi ve Yaşam Tarzının Sağlığa Etkisi” derslerinde detaylı olarak değinilmiştir.

Ayrıca 1. Sınıf Evre 2 Blok 2 de “22HST02: Sağlıklı Gıdaya ve Suya Erişim “, “22HST05: Gıda Hijyeni”, “22HST07: Su Hijyeni” derslerinde de derinlemesine işlenmiştir.

9. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı düşük sosyo-ekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini 1. sınıf Evre 1 Blok 1’de bulunan halk sağlığı dersi olan “sağlığın sosyal belirleyicileri ve eşitsizlikler” dersinde iklim adaletsizliğine kısaca değinmiştir. “Engellik, bedensel bütünlüklü ve ayrımcılık” dersinde de dışlanmış kesimin yaşadığı sıkıntılara değinse de iklim değişikliği ile olan ilişkisine değinmemiştir

10. Tıp fakültesi müfredatınız, küresel olarak iklim değişikliğinin eşit olmayan bölgesel sağlık etkilerini ele alıyor mu?

3 Bu konu çekirdek müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir.

2 Bu konu çekirdek müfredatta **kısaca** işlenmiştir.

1 Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir.

0 Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatı iklim değişikliğinin eşit olmayan bölgesel sağlık etkilerine 1. sınıf Evre 1 Blok 1’de bulunan halk sağlığı dersi olan “sağlığın sosyal belirleyicileri ve eşitsizlikler” dersinde kısaca değinmiştir.

Müfredat: Çevre Sağlığı ve Antropojenik Toksinlerin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

11. Tıp fakültesi müfredatınız, endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin (örn. hava kirliliği, böcek ilaçları) üreme sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 21HST03 kodlu "Hava Kalitesi" dersimizde olduğu gibi birçok derste endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin insan sağlığına etkileri derinlemesine işlense de bu toksinlerin yalnızca "üreme sağlığı" üzerine etkilerine dair bir dersimiz bulunmuyor.

12. Tıp fakültesi müfredatınız, üniversitenizin çevresindeki nüfus ile ilgili,önemli insan kaynaklı çevresel tehditleri ele alıyor mu?	
3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde birinci sınıf birinci dikey sütun birinci yatay koridorda başlamak üzere 11HST03 kodlu "toplumun sağlığını etkileyen çevresel etmenler" dersimiz gibi derslerimizde bu konuya müfredatın başından itibaren birçok yerde değiniliyor. Ayrıca Şehirlerde Endokrin Bozucular ÖÇM(seçmeli ders)' sinde şehirimizde bulunan endokrin yapıyı bozucu kimyasallara dair bilgilendirmeler yapılmaktadır.

13. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak Yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemini ne ölçüde vurguluyor?	
3	Yerli bilgi ve değer sistemleri, tıp fakültesinin gezegensel sağlık eğitimi boyunca entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, çekirdek müfredatta kısaca yer almaktadır.
1	Gezegen sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak yerli bilgi ve değer sistemleri, seçmeli derslere dahil edilmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Tıp Tarihi ve Etik derslerimizde tıbbın tarihine ve yerli bilgiler hakkında eğitimler verilse dahi bu uygulamalar gezegen sağlık çözümü olarak sunulmamaktadır.

14. Tıp fakültesi müfredatınız, antropojenik çevresel toksinlerin, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, beyaz olmayan topluluklar, çocuklar, evsiz nüfuslar, Yerli halklar ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış topluluklar üzerindeki büyük etkisini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi müfredatında düşük sosyoekonomik statüye sahip olanların, yerel halkın, yaşlıların, çocukların ve benzeri dışlanmış toplulukların maruz kaldığı antropojenik çevresel toksinleri ele alan birçok ders örneklemek mümkündür.. Sıralamak gerekirse toplumlar için eğitici seçmeli dersler (yaşlılarda beslenme farkındalığı ÖÇM si) (Sınırdaki yaşamlar; barınamayanlar ve sağlık ÖÇM si) örnek gösterilebilir. Ayrıca bu durumun eşitsizliğine değinen 11HST04 kodlu "Sağlığın Sosyal Belirleyenleri ve Eşitsizlikler" dersinde bu konu derinlemesine işlenmiştir.

Müfredat: Sürdürülebilirlik

15. Tıp fakültesi müfredatınız, bitkisel bazlı bir diyetin çevre ve sağlık açısından ek yararlarını ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.
0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .

Puan açıklaması: Bu konu, "2023-ÖÇM-99" kodlu "Kalbim İçin Sağlıklı Besleniyorum" seçmeli dersi kapsamında işlenmiştir.

16. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık sektörünün karbon ayak izini ele alıyor mu?

3	Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir.
2	Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir.
1	Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir.

0	Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir .
<i>Puan açıklaması: Karbon ayak izi hakkında temel bilgileri içeren dersler mevcuttur fakat sağlık sektörünün etkisi hakkında bir ders işlenmemiştir.</i>	

17. Tıp fakültesi müfredatınız , sürdürülebilir klinik uygulamaların aşağıdaki bileşenlerine çekirdek müfredatı içerisinde yer veriyor mu ? (her biri için ayrı puan)	
2	Aşırı tıbbileştirme, aşırı inceleme/tetkik ve/veya aşırı tedaviden kaçınmanın sağliksal ve çevresel ek yararları
2	İlaçların çevresel etkisinin ve aşırı reçete yazmanın iklim sağlığına zarar vermenin nedenleri olmaları. Alternatif olarak, mümkün olduğunda reçete yazmayı ve bunun çevresel ve sağlıkla ilgili ek yararlarını öğretmek bu ölçüğü tamamlayacaktır.
1	Tip 2 diyabet için uygun durumlarda egzersiz veya yoga dersleri gibi farmasötik olmayan durum yönetiminin; mental sağlık için bahçe işleri gibi sosyal grup faaliyetlerinin; bisiklet programları gibi aktif ulaşımın, sağliksal ve çevresel açıdan ek faydaları. Bu, Birleşik Krallık'ta yaygın olarak sosyal reçete yazma olarak bilinir.
1	Cerrahi sağlık hizmetlerinin gezegensel sağlık ve iklim krizi üzerindeki çevresel etkisi ve bunun nasıl hafifletilebileceği
1	Anestezi gazlarının , sağlık sisteminin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve total intravenöz anestezi veya azaltılmış sera gazı emisyonları ile çevreye daha az zararlı anestezi gaz seçeneklerinin seçilmesi gibi anestezinin çevresel etkilerini azaltmanın yolları
1	Solunum cihazlarının sağlık hizmetinin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve ölçülü doz inhalerlere göre kuru toz inhalerlerin çevresel avantajı.
1	Kliniklerde atık üretimi ve klinik faaliyetlerde israfı azaltmaya yönelik stratejiler (örn. servislerde veya polikliniklerde tek kullanımlık ürünler)
<i>Puan Açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde klinik branşlarda görev alan öğretim görevlileri; gerek ilgili derslerde gerek klinik eğitimlerde asistan doktorları veya stajyer öğrencileri gereğinden fazla test/tetkik istememeleri doğrultusunda bilgilendirmektedir. Bununla beraber "sosyal reçete" veya bireyin yaşantısındaki değişikliklerin sağlığı üzerine etkileri hakkında birçok ders/içerik bulunmaktadır. Tip - II diyabet örneğinde "22ENT09: Tip - II Diyabet Entegre Oturumu" dersinde bu konu işlenmiştir, ancak çevresel ek faydalardan bahsedilmemiştir.</i>	

Müfredat : Klinik Uygulamalar

18. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için, tıp fakültenizin müfredatı, hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunuyor mu?	
2	Evet, çekirdek müfredat hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
1	Evet, seçmeli dersler hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir.
0	Hayır, hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içermez..
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde, hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için, tıp fakültenizin müfredatı, hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunmamaktadır.</i>	

19. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimlerde, tıp fakültenizin müfredatı, çevresel öykü veya maruz kalma öyküsü almak için stratejiler sunuyor mu?	
2	Evet , çekirdek müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
1	Sadece seçmeli dersler çevresel öykü almak için stratejileri içerir.
0	Hayır, müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içermez.
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 'nde klinik öncesi 2. Ve 3. Sınıf öğrencileriyle "Simüle Hasta Görüşmeleri" uygulamalı dersi gerçekleştirilmektedir. Bu ders kapsamında öğrencilerden hastanın karşılaşmakta olduğu olası çevresel maruziyetleri anlamak adına hastaya mesleği, doğduğu yeri ve yaşadığı yeri ayrı ayrı sormaları beklenmektedir. Yine konunun teorik altyapısı 3. Sınıf "EVRE 4 BLOK 1 SOLUNUM, DOLAŞIM, KAN, BOŞALTIM" bloğunda "41GOH10: Meslek Hastalıkları" "41HST03: Meslek Hastalıklarından Korunma" ve "41PAT06: Pnömonyozlar ve tüberküloz dışı granümatöz hastalıkların patolojisi" derslerinde işlenmiştir. Ayrıca 4. Sınıf stajyer öğrencilerin "Kardiyopulmoner Hastalıklar ve Enfeksiyon" Staj Bloğu'nda "53GOH15: Mesleksi Akciğer Hastalıkları" dersinde de ilgili stratejiler detaylı olarak işlenmiştir.</i>	

Müfredat: Gezegenel Sağlık için İdari Destek

20. Tıp fakülteniz şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimini (SSE) /gezegenel sağlık eğitimini uygulama veya iyileştirme sürecinde mi?	
4	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde büyük iyileştirmeler yapma sürecindedir.
2	Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde küçük iyileştirmeler yapma sürecindedir.

0	Hayır ,gezegensel sağlık eğitiminde devam etmekte olan iyileştirmeler yoktur.
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, müfredatında gezegensel sağlık eğitimi kapsamında değerlendirilecek birçok derse sahiptir: “11HST03: Toplumun Sağlığını Etkileyen Çevresel Etmeler.”, “21HST01: Çevre ve Sağlık”, “21HST03: Hava Kalitesi”, “22HST05: Gıda Hijyeni”, “22HST07: Su Hijyeni”, “2023-ÖÇM-67: Ekolojik Yaşam”</i></p> <p><i>Buna ek olarak yeni seçmeli dersler ekleme, ilişkili diğer derslere konunun ilgili bileşenlerini ekleyerek müfredata bütüncül katkıda bulunma gibi çalışmaları sürdürmektedir.</i></p>	

21. Daha önce belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak ne kadar iyi entegre edilmiştir?	
6	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata iyi entegre edilmiştir.
4	Bazı Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata uygun şekilde entegre edilmiştir.
2	Gezegensel sağlık/SSE entegre değildir ve öncelikle bağımsız ders(ler)de ele alınır.
0	Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi çok az var/hiç yok.
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi daha önce rapor içerisinde belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak bazı konular açısından entegredir. 1. sınıf eğitiminden 4. sınıf eğitimine bazı konularda (özellikle gezegensel sağlık ve insan sağlığı üzerine etkileri hakkında) çekirdek müfredata entegre edilmiştir. Fakat 6 puan verilmesi için yeterli değildir.</i></p>	

22. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin tıp öğrenimi boyunca içerik olarak dahil edilmesinden sorumlu olacak ve özel olarak denetleyecek bir fakülte üyesi istihdam ediyor mu?	
1	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi vardır.
0	Hayır , tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi yoktur.
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, resmi olmaması ile birlikte konunun hem uygulayıcısı hem denetleyicisi olarak sorumlu konumdadır.</i></p>	

Bölüm Toplamı (72 üzerinden 39)	45
--	-----------

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek müfredat kaynakları var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

İnterdisipliner Araştırma

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesinde ve daha geniş bir kurumda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmalarının niteliğini ve niceliğini değerlendirir. Sağlık ve çevre arasındaki etkileşimler karmaşık ve çok faktörlüdür. İklim değişikliği, çevre bilimi perspektifinden kapsamlı bir şekilde incelenmiş olsa da, gezegensel sağlık gelişmekte olan bir alandır. Yetenekli **araştırmacılara** ve araştırma kaynaklarına sahip önde gelen sağlık kurumları olarak tıp fakülteleri, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerini ve antropojenik çevresel toksinleri inceleyen araştırmalara yatırım yapmalıdır. Bu yükümlülük özellikle güçlüdür çünkü toplum ve politika yapıcılar, insan sağlığı üzerindeki etkileri vurgulandığında iklim değişikliğine karşı daha dikkatlidirler.

1. Tıp fakültenizde gezegensel sağlık araştırması ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapan araştırmacılar var mı?	
3	Evet, tıp fakültesinde birincil araştırma odağı gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri olan öğretim üyeleri var.
2	Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar yürüten öğretim üyeleri var, ancak bunlar onların birincil araştırma odağı değil.
1	Kurumda gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları var ama hiçbirinin tıp fakültesiyle ilişkisi yok.
0	Hayır, kurumda veya tıp fakültesinde şu anda gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmacıları yok.

Puan açıklaması: Son yıllarda çevresel sorunların etkilerinin daha fazla yaşanması nedeniyle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi akademisyenleri tarafından sürdürülebilirlik olgusu dikkatle ele alınıyor. Bu konuda araştırmalar yapmış ve yapan öğretim üyelerimiz var.

2. Kurumunuzda interdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için özel bir departman veya enstitü var mı?	
3	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış en az bir bölüm veya enstitü vardır.
2	İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış bir bölüm veya enstitü yoktur ancak gelecek 3 yıl içinde açılması planlanmaktadır.
1	Bir İş ve Çevre Sağlığı departmanı var, ancak gezegensel sağlık araştırmaları için interdisipliner bir departman veya enstitü yok.
0	Özel bir departman veya enstitü yok.

Score explanation: Ege Üniversitesi bünyesinde “Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi” bulunmaktadır. Merkezin misyonu çevre ve sorunları kapsamında, ulusal ve uluslararası kuramsal ve uygulamalı çalışmalarla bilgi üretmek, toplumsal bilinç oluşturmak ve bu donatımda çevre uzmanı yetiştirmektir.

3. İklim değişikliğinden ve çevresel adaletsizlikten orantısız bir şekilde etkilenen toplulukların tıp fakültenizdeki araştırma gündemi hakkında fikirler sunduğu veya kararlar aldığı bir süreç var mı?

3	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırmaları gündemi hakkında karar alma yetkisine sahip olduğu bir süreç var.
2	Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırma gündemi hakkında tavsiye verdiği bir süreç var.
1	Hayır, ancak topluluk üyelerinin araştırma gündemi hakkında tavsiyede bulunmaları veya kararlar almaları için bir süreç oluşturmaya yönelik mevcut çabalar var.
0	Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir süreç ve çaba yoktur.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesinde herhangi bir topluluğun araştırma gündemi hakkında fikirlerini sunduğu veya kararlar aldığı bir süreç yoktur.

4. Kurumunuzun geçmiş ve devam etmekte olan çevre ve sağlık araştırmalarını merkeze alan bir gezegensel sağlık web sitesi var mı?

3	Kullanımı kolay , yeterince kapsamlı ve gelecek etkinlikleri, kurumunuzdaki gezegensel sağlık liderlerini ve ilgili finansman fırsatlarının hepsini içeren sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştiren bir web sitesi vardır.
2	Sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştirmeye çalışan bir web sitesi var, ancak kullanımı zor, güncellenmemiş veya yeterince kapsamlı değil.
1	Kurumun sağlık ve çevre ile ilgili bazı kaynakları içeren bir Sürdürülebilirlik Ofisi web sitesi vardır.
0	Bir web sitesi yoktur.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi yapılan eğitimler, araştırmalar, toplanan veriler ve çalışmaları paylaşmak amacıyla bir web sitesi oluşturmuştur. Site kullanımı kolay ve yeterince kapsamlıdır. İlgili siteler aşağıda yer almaktadır.

<https://cevremerkezi.ege.edu.tr/>

<https://surdurulebilir.ege.edu.tr/>

5. Kurumunuz yakın zamanda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı mı?

4	Evet, tıp fakültesi geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.
---	---

3	Evet, kurum geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı.
2	Evet, kurum son 3 yıl içinde gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yaptı.
1	Kurum doğrudan herhangi bir konferansa ev sahipliği yapmadı, ancak yerel bir gezegensel sağlık etkinliği için mali destek sağladı.
0	Hayır, kurum son üç yılda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yapmadı.
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi gezegen sağlığıyla ilgili birçok etkinliğe ev sahipliği yaptı. 29 Eylül 2023`de “Bizim Gezegenimiz,Bizim Sağlığımız” konferansını düzenlendi. 5 Haziran 2023`de Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi kapsamında “Temiz deniz,Temiz Dünya” sempozyumu yapıldı. 1-2 Aralık 2022`de TÜBA Çevre Biyoçeşitlilik ve İklim Değişikliği Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler Çalıştayı” Ege Üniversitesi ev sahipliğiyle gerçekleştirildi.</i>	

6. Tıp fakülteniz ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi mi?	
1	Evet, tıp fakültesi ulusal veya uluslararası bir gezegen sağlığı veya SSE kuruluşunun üyesidir
0	Hayır , tıp fakültesi böyle bir organizasyonun üyesi değil.
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi ulusal ya da uluslararası bir gezegen sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi değildir.</i>	

Bölüm Toplamı (17 üzerinden 8)	8
---------------------------------------	----------

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek kaynaklar var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesinin gezegensel sağlık ile ilgili toplumsal hizmetlere ve savunuculuk çabalarına katılımını değerlendirir. Gezegensel sağlığı araştırmak ve öğretmek gereklidir, ancak yeterli değildir. Kurumların ayrıca çevresel sağlık zararlarından en çok etkilenen topluluklarla doğrudan ilişki kurması da önemlidir. İklim değişikliği büyük ölçüde güce ve kaynaklara sahip olanlar tarafından yaratılan bir sorun olsa da, etkileri orantısız bir şekilde yetersiz kaynaklara sahip nüfuslar ve beyaz olmayan topluluklar üzerinde etkili oluyor. Kurumlar, çevresel sağlık tehditleri hakkında bilgi paylaşmak, değişimi birlikte savunmak ve öğrencilere bu çalışmanın bir parçası olmaları için fırsatlar sağlamak için iklim değişikliği ve kirlilikten etkilenen yerel topluluklarla ortaklıklar kurmalıdır.

1. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için toplum örgütleriyle işbirliği yapıyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için birden fazla toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
2	Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için bir toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır.
1	The institution partners with community organizations, but the medical school is not part of that partnership. Kurum toplum örgütleriyle ortaktır,ama tıp fakültesi bu ortaklığın bir parçası değildir.
0	Hayır, böyle aktif bir partnerliği yoktur.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi'nin ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek amacıyla Akdeniz Koruma Derneği, TEMA ve Genç TEMA toplum örgütleriyle işbirlikleri mevcuttur.

2. Tıp fakülteniz gezegensel sağlık ile ilgili halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenliyor mu?	
3	Tıp fakültesi, her yıl en az bir kez halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenler.
2	Tıp fakültesi yılda en az bir kez halka açık kurslar veya etkinlikler düzenler , ancak bunlar öncelikle bir halk izleyici kitlesi için oluşturulmaz.
1	Kurum, halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenlemiştir, ancak tıp fakültesi bu kursların veya etkinliklerin planlanmasında yer almamıştır.
0	Kurum/tıp fakültesi, halka yönelik bu tür kurslar veya etkinlikler düzenlemedi.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Çevre Merkezi web sitesinde ormanların önemi ve korunması,sıfır atık eğitim materyalleri ve seminerler mevcuttur ve halka açıktır. Aynı şekilde tıp fakültesi de 2023 Eylül'de "Bizim Gezeganimiz Bizim Sağlığımız" isimli konferansı düzenlemiştir.

3. Tıp fakülteniz, duyurularında gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile	
---	--

İlgili konuları düzenli olarak ele alıyor mu?	
2	Evet, tüm öğrenciler düzenli olarak gezegesel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular alır.
1	Evet, bazen gezegesel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konuları duyurularda yer alır.
0	Hayır, öğrenciler gezegesel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular almaz.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi duyurularında gezegesel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ele alınmamaktadır.

4. Kurum veya tıp fakültesine bağlı hastane gezegesel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki bilgi ve becerilerinin mesleki kariyerleri boyunca güncel kalmasını sağlamak amacıyla mezuniyet sonrası bireyleri hedefleyen mesleki eğitim faaliyetlerinde bulunuyor mu?	
2	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegesel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak, en az biri gezegen sağlığına odaklanan olmak üzere, mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için birden fazla yüz yüze veya çevrimiçi kurs sunmaktadır.
1	Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegesel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bir kurs sunmaktadır.
0	Mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bu tür erişilebilir kurslar yoktur.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Akademi TV'de 'Çevre Eğiticisinin Eğitimi' halka açık olarak mevcuttur. Aynı zamanda ilde 16 okulda öğrencilere yönelik 'Sıfır Atık Eğitimi' mevcuttur.

5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için çevresel sağlık maruziyetleri hakkında erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?	
2	Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
1	Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
0	Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde özellikle göğüs hastalıkları polikliniğinde hastalara antropojenik çevresel sağlık maruziyetleri hakkında genelde sözel bilgilendirmeler yapılmakla birlikte gerektiği durumlarda aşağıdaki linkte verilen materyaller hastalara sunulmaktadır.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Göğüs Hastalıkları Polikliniğindeki Eğitici Materyaller

6. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için iklim değişikliği ve sağlık	
--	--

üzerindeki etkileriyle ilgili erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu ?	
2	Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
1	Fakülteye bağlı bazı hastanelerde , hastalar için için eğitici materyaller mevcut.
0	Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil.
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde iklim değişikliğinin sağlık üzerine etkisini anlatan eğitici materyaller mevcut değildir.</i>	

Bölüm Toplamı (14 üzerinden 9)	9
---------------------------------------	----------

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek kaynaklar var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek

Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, ödenek, burslar, programlama ve öğrenci grupları gibi öğrenciler tarafından yönetilen gezegen sağlığı girişimlerine yönelik kurumsal desteği değerlendirir. Gezegensel sağlık genç bir alandır ve iklim değişikliğinin yoğun bir şekilde şekillendirdiği bir gelecekle karşı karşıya olan gençler olarak, öğrenciler genellikle bir kurumda bununla ilk ilgilenenlerden olmaktadır. Kurumlar, öğrencilerin sürdürülebilir kalite iyileştirme girişimlerine katılmaları, ilgi alanlarındaki danışmanları keşfetmeleri ve gezegensel sağlık projeleri için ödenek almaları için destek sağlamalıdır.

1. Tıp fakülteniz veya kurumunuz, bir sürdürülebilirlik girişimini / kalite iyileştirme projesini hayata geçirmekle ilgilenen tıp öğrencilerine destek sunuyor mu?	
2	Evet, tıp fakültesi veya kurum, bir sürdürülebilirlik girişimlerini/kalite iyileştirme projelerini hayata geçirmeleri için hibeler sunar ya da sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri çekirdek müfredatın bir parçasıdır.
1	Tıp fakültesi veya kurum sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projelerini teşvik eder (staj için veya dikey olarak gereklilikleri yerine getirmek için) ve öğrencilerin bu projelerde başarılı olmalarına yardımcı olacak kaynaklar sunar, ancak öğrenci hibeleri ve katılma zorunluluğu yoktur.
0	Hayır, ne tıp fakültesi ne de kurum sürdürülebilirlik girişimleri veya sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri için fırsatlar ve destekler sunmuyor.

Puan açıklaması: Çekirdek müfredata dahil olmasa da öğrencilerin projeleri teşvik edilir, kaynaklar sunulur. İlgili örnekler aşağıda verilmiştir:

- 20 Aralık 2017 öğrenciler tarafından “Kendin temiz kentin temiz” projesine sitede yayınlanarak destek
- Çeşitli seminerler -> Sürdürülebilir hedeflerle çevre ve tarımsal üretimin geliştirilmesi semineri
- Artırılmış atık sudan tarımda kullanılacak su üretimi semineri
- Türkiye'nin su ayak izinin irdelenmesi semineri
- Ege Üniversitesi karbon ayak izi çıkarımı
- 5 Nisan 2018 Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necdet Budak ile birlikte çok sayıda akademisyen, öğrencilerin başlattığı sürdürülebilir yeşil kampüs temalı çöp toplama etkinliğine katılması ile destek olması
- Ege Üniversitesi Rektörünün başlattığı “Yaya Öncelikli Yeşil Kampüs Projesi” ile öğrencilere çevre dostu kurum desteği.

2. Kurumunuz tıp öğrencilerine gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapma fırsatları sunuyor mu?	
2	Kurumun , gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapmakla ilgilenen öğrenciler için özel bir araştırma programı veya bursu vardır.

1	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapmaları için araştırma fırsatları vardır, ancak bunları boş zamanlarında bunları araştırmaları ve yürütmeleri için öğrenci girişimleri/toplulukları olmasını gerektirir.
0	Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmalarına katılmaları için fırsatlar sunulmamaktadır .
<p><i>Puan açıklaması: Topluluklar ile sürdürülür.</i></p> <p><i>Ege Üniversitesi Genç TEMA Topluluğu, TEMA Vakfının Ege Üniversitesi kolu olan bir topluluktur. Gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma fırsatları sunar, "Temiz Çevre Temiz Kampüs", "Doğa Yürüyüşleri" gibi çeşitli aktiviteler düzenler. Tıp öğrencileri de bu topluluğa katılabilir. Ayrıca Ege Üniversitesi İklim ve Sıfır Atık Topluluğu da bulunmaktadır. Özel bir burs yoktur, topluluklar aracılığı ile yürütülmektedir.</i></p>	

<p>3. Tıp fakültesinin, tıp öğrencilerinin gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri faaliyetleri ile ilgili özgül bilgileri ve tıp fakültesi içerisindeki danışmanları bulabilecekleri bir web sayfası var mı? Örneğin, gerçekleştirilen projeler, tıp fakültesinde devam eden mevcut girişimler ve/veya potansiyel danışmanların iletişim bilgileri.</p>	
2	Tıp fakültesinin, ilgili girişimler hakkında güncel bilgileri ve potansiyel danışmanların iletişim bilgilerini içeren, gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili özgül bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası vardır.
1	Tıp fakültesi içinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası var, ancak sayfa özgül bilgiler açısından eksiktir .
0	Tıp fakültesine özgü gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgilere ulaşmak için bir web sayfası yoktur .
<p><i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi olarak genel bir kurumsal sürdürülebilirlik ve çevre ile ilgilenen Çevre Merkezi sitesi bulunmaktadır. Fakat tıp fakültesi için bu konularda özelleşmiş herhangi bir web sitesi mevcut değildir.</i></p>	

<p>4. Tıp fakültenizde, fakülte danışmanları tarafından desteklenen gezegensel sağlık katılımını, bursunu ve kampüste savunuculuk kültürünü geliştirmeye odaklanmış kayıtlı öğrenci grupları var mı?</p>	
2	Yes, there is a student organization with faculty support at my medical school dedicated to planetary health or sustainability in healthcare. Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.
1	Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenmeyen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var.

0	Hayır, tıp fakültemde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu yok.
<i>Puan açıklaması: Ege Üniversitesi Öğrenci Toplulukları Yönergesi'ne göre tüm öğrenci toplulukları, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlıdır, dolayısıyla tıp fakültesi özelinde bir topluluk resmi olarak mevcut değildir.</i>	

5. Müfredat iyileştirmesini ve/veya en iyi sürdürülebilirlik uygulamalarını savunmak için tıp fakültesinde veya kurumda karar verme kurulunda görevli olan, sürdürülebilirlik görüşlerini temsil etmekten sorumlu bir öğrenci var mı?	
1	Evet, tıp fakültesinde veya kurumsal karar alma konseyinde/kurulunda görev yapan bir öğrenci temsilcisi bulunmaktadır.
0	Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur.
<i>Puan açıklaması: Kurumda bu konularda görev yapan bir öğrenci temsilcisi bulunmaktadır. Ege Üniversitesi 0 Atık Toplantısı'na İklim Elçisi öğrenci de katılmakta.</i>	

6. Geçen yıl, kurumun aşağıdaki kategorilerde bir veya daha fazla müfredat dışı gezegensel sağlık programı veya girişimi oldu mu? (her biri 1 puan)	
1	Öğrencilerin bahçeler, çiftlikler, topluluk destekli tarım (CSA), balıkçılık programları veya kentsel tarım projeleri gibi organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabilecekleri projeler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili paneller, konuşmacı serileri veya benzer etkinlikler.
1	Öğrencilerin, doğrudan yerel bir çevre adaleti topluluğunun üyelerinden karşılaştıkları iklim ve çevre sorunlarını ve sağlık profesyonellerinin bu maruz kalma ve etkileri ele almak için topluluklarıyla nasıl ortaklık kurabileceklerini öğrendikleri etkinlikler.
1	Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili kültürel sanat etkinlikleri, performanslar ve enstalasyonlar.
1	Antropojenik çevresel etkilere karşı toplum dayanıklılığı oluşturmakla ilgili yerel gönüllülük fırsatları.
1	Kır veya açık hava programları (ör. öğrenciler için yürüyüş, sırt çantasıyla gezinti, kano veya diğer gezileri organize eden)

Puan açıklaması: Geçen sene içinde Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili paneller, konuşmacı serileri veya benzer etkinlikler kapsamında:

18.05.2023 İklim Değişikliği Kapsamında Yutak Alanlar Semineri

27.04.2023 Sürdürülebilir Daha Yeşil Bir Çevre için Avrupa Birliği Modeli Semineri

30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü Semineri etkinlikleri yapılmıştır.

Kır veya açık hava programları kapsamında:

02.12.2023 Ziraat Fakültesi tarafından ayarlanan öğrenci dekanlığı ile birlikte ayarlanmış Balçova Terapi Ormanı yürüyüşü etkinlikleri yapılmıştır.

Bölüm Toplamı (15 üzerinden 5)

5

Bunların dışında bahsetmek istediğiniz tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ek öğrenci girişimi kaynakları kaynakları var mı? Öyle ise , lütfen bunun altına açıklayın.

Kampüs Sürdürülebilirliği

. Bölüme Genel Bakış: Bu bölüm, tıp fakültesi ve/veya kurum tarafından sürdürülebilirlik girişimlerine verilen desteği ve katılımı değerlendirir. Sağlık sektörü, sera gazı emisyonlarının yanı sıra yerel, bölgesel ve küresel ekosistemlere zarar veren kirliliğe önemli bir katkıda bulunuyor. Sağlık, doğası gereği yoğun kaynak gerektiren bir çaba olsa da, sağlık sektörü dünyayı daha sürdürülebilir bir geleceğe taşımaya hazır. Bu, enerjimizi nereden aldığımızdan altyapımızı nasıl inşa ettiğimize ve hangi şirketlere yatırım yaptığımıza kadar sistemlerimizin nasıl çalıştığının her yönünü incelemeyi içerecektir. Tıp fakültelerimiz, kliniklerimiz ve hastanelerimiz sürdürülebilir uygulamalar için standartları belirlemeli ve çevresel etkinin en aza indirilmesi söz konusu olduğunda diğer sektörlerle nelerin mümkün olduğunu göstermelidir.

1. Tıp fakülteniz ve/veya kurumunuzun bir Sürdürülebilirlik Ofisi var mı?	
3	Evet, kendini kampüs sürdürülebilirliğine adanmış birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik Ofisi tüm kampüse hizmet veriyorsa hastanede ve/veya tıp fakültesinde sürdürülebilirlik için atanmış en az bir personel bulunur.
2	Kampüs sürdürülebilirliğine adanmış bir veya daha fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır, ancak tıp fakültesi ve/veya hastane sürdürülebilirliğinden sorumlu belirli bir personeli yoktur.
1	Maaşlı sürdürülebilirlik personeli yoktur, ancak bir sürdürülebilirlik görev grubu veya komitesi vardır.
0	Kampüs sürdürülebilirliğini denetlemekten sorumlu herhangi bir personel veya görev grubu yoktur.

Puan açıklaması: İsmi direkt olarak sürdürülebilirlik ofisi olmasa da Ege Üniversitesi Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇEVMER) birimimizde sürdürülebilirlik üzerine tam zamanlı çalışan bir ekip bulunmaktadır. Bu Ancak Tıp Fakültesi ve Hastanemiz üzerine özel çalışma yapan bir birim bulunmamaktadır.

2. Kurumunuz/tıp fakülteniz kendi karbon ayak izini azaltma planı ne kadar iddialı?	
5	Kurumun/tıp fakültesinin 2030 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
3	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır.
1	Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötr olma hedefi var ancak bu hedefe ulaşmak için bir plan oluşturmadı veya oluşturulan plan yetersiz.
0	Kurum/tıp fakültesi yukarıda listelenen gerekliliklerden hiçbirini karşılamıyor

Puan Açıklaması: Karbon ayak izini azaltmaya dair hedefleri vardır ancak belirli bir yıla kadar azaltmaya yönelik bir plan bulunmamaktadır.

3. Tıp fakültesi tarafından eğitim için kullanılan binalar/altyapı (hastane hariç) yenilenebilir enerji kullanıyor mu?

3	Evet, tıp fakültesi binaları için gerekli enerji'nin %100 'ü yenilenebilir enerjiden karşılanıyor.
2	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%80'ini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
1	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.
0	Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının <%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor.

Puan açıklaması: Kampüsümüzde yenilenebilir enerji üretilip kullanılsa da bunun oranı oldukça düşüktür ve Tıp Fakültemize özel olarak bir uygulama bulunmamaktadır. Ancak yenilenebilir enerji kullanımını her geçen yıl artmakta ve zamanla kampüs yerleşkesine ve eğitim binalarına da entegre edilme yolunda ilerlemektedir.

4. Sürdürülebilir bina uygulamalarından tıp fakültenizdeki yeni binaların tasarımı ve inşası ve eski binaların yeniden modellenmesi ile tıp fakültesi kampüsündeki yeni ve eski binalar için yararlanılıyor mu?

3	Evet, tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır ve eski binaların çoğu daha sürdürülebilir olacak şekilde güçlendirilmiştir .
2	Tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır, ancak eski binaların çoğu güçlendirilmemiştir .
1	Sürdürülebilir bina uygulamaları yeni binalar için yetersiz veya eksik uygulanmaktadır.
0	Yeni binaların yapımında sürdürülebilirlik dikkate alınmamaktadır.

Puan açıklaması: Fakültemizde yeni binalar yapılırken çevre dostu olmasına dikkat edilmektedir. Özellikle enerji tüketimi bakımından çok daha tasarruflu binalar inşa edilmektedir. Ancak eski binalarımızda LED ışıklandırma çalışmaları haricinde sürdürülebilirlik yönünde pek adım atılmamaktadır.

5. Tıp fakültesi, öğrenciler için çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak ve işe gidip gelmenin çevresel etkisini azaltmak için stratejiler uyguladı mı?

2	Evet, tıp fakültesi, güvenli aktif ulaşım, toplu taşıma veya araba paylaşımı gibi çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamıştır ve bu seçenekler öğrenciler tarafından iyi bir şekilde kullanılmaktadır. Alternatif olarak, kampüs konumu sürdürülebilir olmayan ulaşım biçimlerine uygun değildir.
1	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçenekleri sağlamak için bazı stratejiler uygulamıştır, ancak seçeneklerin erişilebilirliği veya yapılan reklamı yetersiz kalmıştır..
0	Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamamıştır.

Puan açıklaması: Üniversitemizin hem Tıp Fakültesi girişinde hem de kampüs girişinde ayrı ayrı metro durakları bulunmakta. Tıp fakültesinin tam karşısında otobüs durağı bulunmakla beraber kampüsümüzün ön girişleri otoparla kapatıldığından toplu taşımayla ulaşım bireysel taşıyla ulaşımdan daha çok tercih ediliyor. Geçmişte toplu taşımayı teşvike yönelik afişler ve posterler hazırlanmış ve bunlar okulumuza asılmıştır. Merkez kampüs içerisinde öğrencilerin ücretsiz ulaşımını sağlamak amacıyla yerleşke içerisinde bisiklet yolları ve [UNIBIKE](#) bisikletler bulunmaktadır. Ayrıca bisiklet yolları yapılmıştır. Bu bisiklet yolları da günümüzde aktif olarak kullanılmaktadır. Aynı şekilde öğrencilerimize Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) yurtlarından yerleşkemize "ring" servisleriyle ücretsiz hizmet verilmektedir.

6. Tıp fakültenizin organik geri dönüşüm programı (kompost) ve geleneksel geri dönüşüm programı (alüminyum/kağıt/plastik/cam) var mı?

2	Evet, tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği kompost ve geri dönüşüm programları bulunmaktadır.
1	Tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği geri dönüşüm veya kompost programları vardır, ancak ikisi bir arada bulunmamaktadır.
0	Tıp fakültesinde kompost veya geri dönüşüm programı yoktur.

Puan açıklaması: Kurumumuzda başlatılan "[Sıfır Atık](#)" projesi ile geri dönüşüme büyük önem gösterilmeye başlanmıştır. Her eğitim binası, laboratuvar ve yemekhane girişlerinde geri dönüşüm kutuları kağıt, cam, plastik olarak gruplandırılmış bir şekilde bulunmaktadır. Ana kampüsümüzde başlatılan [buradan](#) ulaşabileceğiniz kompost programı ise devam etmektedir.

7. Tıp fakültesi, kampüs yiyecek ve içecek seçimleriyle ilgili kararlar alınırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu (örn. yerel kaynak kullanımı, eti azaltma, plastik ambalajı azaltma)?

3	Evet, tıp fakültesi, etsiz günler veya kırmızı etsiz günler de dahil olmak üzere, yiyecek ve içecekler için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
---	--

2	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlı . Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .
0	Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur .

Puan açıklaması: Üniversite, gıda ihtiyacını karşılamak için tedarikçi bazında satın alma yerine kendi araştırma ve uygulama merkezlerinde üretilen organik ürünleri kullanma yönündedir. Ayrıca Gıda Mühendisliği tarafından üretilen ekmekler öğrenci ve personel yemekhanelerinde kullanılmaktadır. Araştırma ve uygulama merkezlerinde üretilen organik ürünler ile Gıda Mühendisliği tarafından üretilen ekmekler; Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığına bağlı öğrenci ve personel yemekhanelerinin gıda ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılamaktadır. Ayrıca, Ziraat Fakültesinin bulunduğu satış noktalarında ürettiği ürünler (yoğurt, peynir, süt, kefir, ayran, yumurta, zeytin, bitkisel yağlar, tereyağı, tarhana, dondurma, bal, propolis, mevsimlik sebze ve meyve gübreleri) Tıp Fakültesi katılımı dahil olmak üzere kampüste satışa sunulmaktadır. Vegan ve vejetaryen menü sunumları da et tüketiminin azaltılmasına katkıda bulunmaktadır

8. Tıp fakültesi veya kurum, ürün tedariki ile ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu?	
3	Evet, tıp fakültesi ürün tedariki için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabaları içindedir.
2	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir.
1	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar yetersiz veya isteğe bağlıdır . Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabalarına dahil değildir .
0	Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.

Puan açıklaması: Ege Üniversitesi gıda tedarik sürecinde yerel ve sürdürülebilir kaynaklara öncelik verir ve oluşan gıda atıklarının izlenebilmesi, bertaraf edilmesi ve değerlendirilmesi için Yeşil Üniversite stratejik planı çerçevesinde üniversite entegre atık sistemini kullanmayı hedefler.

9. Tıp fakültesinde düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya yönergeleri var mı?	
2	Tıp fakültesinde düzenlenen her etkinlik, sürdürülebilirlik kriterlerine uymalıdır.
1	Tıp fakültesi, sürdürülebilirlik ölçütlerine uymayı şiddetle tavsiye eder veya uymaya teşvik eder, ancak bunlar zorunlu değildir.
0	Tıp fakültesi etkinlikleri için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.

Puan açıklaması: Üniversitemizde SKS onayından geçmeden hiçbir etkinlik yapılmamaktadır. Her etkinliğin belirli kurallara uyması gerektiği ve çevre dostu olması gerektiği önceden belirlenir.

Sürdürülebilirliğin her ilkesine uymasa da genel anlamda sürdürülebilir etkinlik düzenlenmesine dikkat edilir.

10. Tıp fakültenizin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri var mı?

2	Evet, tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri vardır.
1	Laboratuvar alanlarının çevre açısından nasıl daha sürdürülebilir hale getirileceğine dair yönergeler var, ancak programlar veya girişimler yok.
0	Tıp fakültesinde laboratuvar alanlarını daha sürdürülebilir hale getirmek için hiçbir girişim yoktur.

Puan açıklaması: Bütün laboratuvar birimlerinin kendine ait tehlikeli atık deposu bulunmakta ve laboratuvar atıkları kesinlikle çevreye atılmamaktadır. Laboratuvar ortamlarının sürdürülebilirliğine dair ise ekstra bir çalışma bulunmamaktadır.

11. Kurumunuzun bağış portföyü yatırımları arasında fosil yakıtlı şirketler var mı?

4	Kurum, fosil yakıtlardan tamamen arındırılmıştır ve elden çıkarılan fonları yenilenebilir enerji şirketlerine veya yenilenebilir enerji kampüsü girişimlerine yeniden yatırma taahhüdünde bulunmuştur.
3	Kurum tamamen fosil yakıtlardan arındırılmıştır.
2	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden kısmen arındırıldı veya tamamen elden çıkarma taahhüdünde bulundu, ancak şu anda hala fosil yakıt yatırımları var.
1	Kurum, fosil yakıt şirketlerinden arındırılmadı, ancak öğretim üyeleri ve/veya öğrenciler bunları elden çıkartmak için organize bir savunuculuk yürütüyor.
0	Evet, kurumun fosil yakıt şirketleri ile yatırımları var ve bunu değiştirmek için herhangi bir çaba gösterilmedi.

Puan açıklaması: Fosil yakıt kullanımını elden çıkarmak için bir proje yapılmamıştır.

Bölüm Toplamı (32 üzerinden 11)

11

Bunlar dışında tıp fakültenizde veya kurumunuzda sunulan ve açıklamak istediğiniz ek sürdürülebilirlik kaynakları var mı? Eğer öyleyse, lütfen alta ekleyiniz.

Puanlama

Bölüme Genel Bakış

Bu bölüm, karnenin puanlanmasına odaklanmaktadır. Kurum, birbirinden ayrı bölümlerin her biri için bir not ve genel bir kurumsal not aldı. Bölüm puanı toplamları toplandı, bölüm için mevcut toplam puana bölündü ve yüzdeye çevrildi. Genel kurumsal not, bölüm notlarının ağırlıklı bir ortalamasıdır ve müfredat, daha fazla metrik sayısı nedeniyle daha yüksek bir ağırlık alır. Daha sonra her bölüm ve kurum geneli için harf notları aşağıdaki tabloya göre verilmiştir.

Harf Notu*	Yüzde
A	80% - 100%
B	60% - 79%
C	40% - 59%
D	20% - 39%
F	0% - 19%

*Her sınıf aralığında, ilk %5'lik bir puan (%_5 ila %_9) "+" ve en alttaki %5 (%_0-_4) içindeki bir puan "--" alır. Örneğin, %78'lik bir yüzde puanı B+ olacaktır.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi için Gezegensel Sağlık Notları

Aşağıdaki tablo, bu tıp fakültesine özel Gezegensel Sağlık Karnesindeki Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi için bireysel bölüm notlarını ve genel kurumsal notu göstermektedir.

Section	Ham puan %	Harf Notu
Gezegensel Sağlık Müfredatı(30%)	$(39/72) \times 100 = 54,17\%$	C
İnterdisipliner Araştırma (17.5%)	$(8/17) \times 100 = 47,06\%$	C
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk(17.5%)	$(9/14) \times 100 = 64,2\%$	B-
Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek (17.5%)	$(5/15) \times 100 = 33,3\%$	D
Kampüs Sürdürülebilirliği (17.5%)	$(11/32) \times 100 = 34,4\%$	D
Kurum Notu	$(A \times 0.3 + B \times 0.175 + C \times 0.175 + D \times 0.175 + E \times 0.175) = 55,20\%$	C

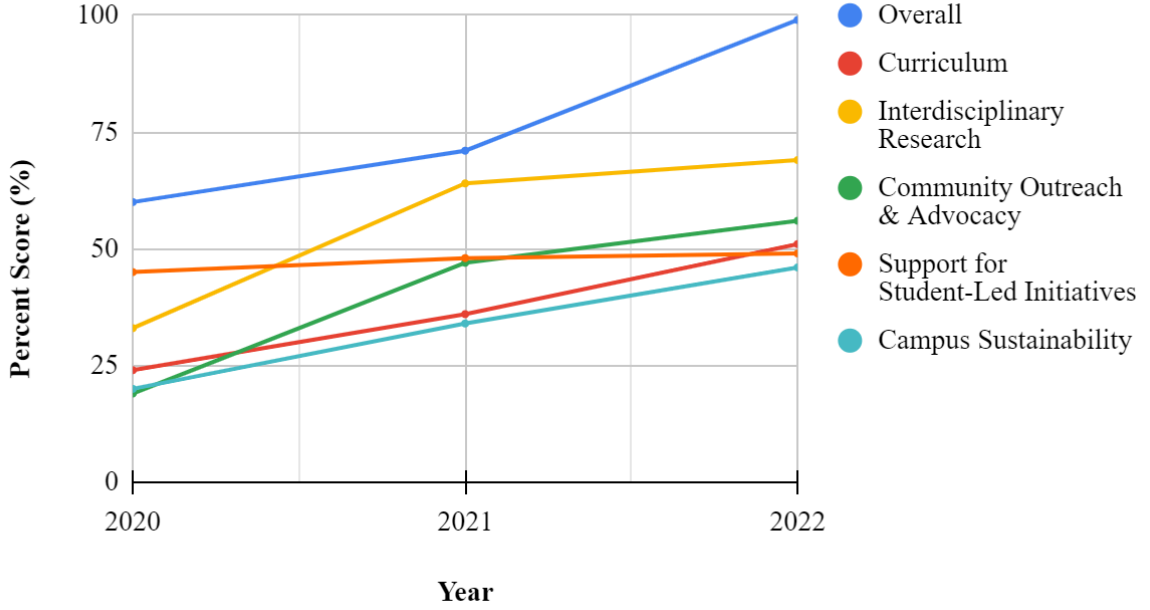

Karne Eğilimleri

Bölüme Genel Bakış

Bu grafik, [KURUM ADI]'nın Gezegenel Sağlık Karnesi girişimine katıldığı yıllara ait genel ve bölüm notlarındaki eğilimleri göstermektedir.

Planetary Health Report Card Trends for [SCHOOL NAME]

(PHRC girişimine bir yıldan uzun süredir katılan ekipler için, okulun bölüm tabanlı ve genel puan eğilimlerinin grafiksel bir temsilini oluşturmak için kullanılabilecek bu Google e-tablosunu oluşturduk. Numaraları tabloya ekleyin ve ardından grafiğinizi kopyalayıp karnenize yapıştırın veya Google e-tablosunun bir kopyasını oluşturarak, güncellemek ve düzenlemek için uzun vadeli bir sürüme sahip olabilirsiniz. (grafiğinizi oluşturmak için e-tablonun [bağlantısı](#) buradadır)